

T.B.M.M.
SAADET PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 17.07.24
Sayı: 248

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Saadet Partisi Grup Başkanı

14371

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince talep ederim.
17.07.2024

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili

15-16 Haziran 2024 tarihlerinde İsviçre'de düzenlenen Ukrayna Barış Konferansına Fener Rum Patriği Bartholomeos'un "ekümenik" sıfatıyla katıldığı basına yansımış, deklare edilen imzacılar arasında söz konusu kişinin olduğu kamuoyuna açıklanmıştır.

Patrik Bartholomeos'un, zirve sürecinde bu sıfatla birtakım görüşmeler yaptığı, en dikkat çeken görüşmesinin ise Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis ile olduğu görülmüştür.

Bu görüşmede ağırlıklı olarak Heybeliada Ruhban Okulu'nun yeniden açılması konusunun ele alındığı ve Miçotakis'in önümüzdeki süreçte bu gündemle Türkiye'ye bir ziyarette bulunacağı da ifade edilmiştir. Fener Rum Patriği Bartholomeos'un zirvede ekümenik yani Vatikan benzeri bir din devleti lideri sıfatıyla katılması Türkiye devleti açısından ulusal ve uluslararası manada ciddi bir skandal olarak kayıtlara geçmiştir.

Katoliklerin merkezi olan Vatikan'ın, devlet tüzel kişiliği olmasına rağmen gözlemci statüsü ile katıldığı konferansta, Fatih Kaymakamlığına bağlı bir kurum olan Fener Rum Patrikhanesinin Başpapazı Bartholomeos'a imza yetkisi verilmesi ise şayanı dikkat bir durumdur.

Dışişleri Bakanlığı ise kamuoyundan gelen tepkilerin ardından, Bildiri'ye Fener Rum Patrikhanesi'nin isminin de imzacı olarak eklendiğine dair bir açıklama yapmış, zirvenin organizatörleri İsviçre ve Ukrayna'dan izahat istendiğini açıklamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ilkelerine ve milli değerlere karşı son yıllarda ortaya çıkan gayri millî uygulama ve politikalar, hamaset yüklü yerli ve milli söylemlerin esasen bir mana ifade etmediğini göstermektedir.

Halkımızın Türkiye Cumhuriyeti ile olan aidiyet duygusunu örseleyen bu ve benzeri tüm politik süreçler esasen kurucu ilkelere olan muarızlıkların yanında, Anayasa ve kanunların çiğnenerek ülkeyi bir anayasasızlaştırma girdabına sokmaktan ibarettir. Montrö ve Lozan tartışmaları ile birer birer kaybedilen kazanımlarımızın bir yansımasıdır.

Türkiye Cumhuriyeti devletini temsilen söz konusu konferansta bulunan Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın tam da yanında, hiçbir tüzel kişiliği olmaksızın yalnızca Fatih Kaymakamlığı'na bağlı bir azınlık kilisesi olan Fener Rum Kilisesi Başpapazı Bartholomeos'un Ekümenik Patrik sıfatıyla gözlemci olması ve Barış Konferansı'nda kabul edilen karara imza atması en baştan ifade etmek gerekirse kanunlarımıza göre suç teşkil etmektedir.

Bu minvalde, Rum olmayan diğer Ortodoks kiliselerinin işlerine dönük müdahalesinin yargıya taşınması sonucunda Yargıtay 4. Dairesinin E:2005/10694, K.2007/5603 sayılı kararında: "Egemen bir devletin kendi topraklarında yaşayan azınlıklara kendi vatandaşlarından farklı bir hukuk uygulayarak çoğunluğa dahi tanımadığı birtakım ayrıcalıkları onlara tanımak suretiyle özel bir statü vermesi, Anayasanın 10. maddesinde gösterilen eşitlik ilkesine açıkça aykırılık oluşturacağından kabul edilemez. Bu nedenle Patrikhanenin ekümenik olduğu iddiasının, yasal bir dayanağı bulunmamaktadır." hükmü gereğince Patrikhanenin ekümenik sıfatının bulunmadığı açık bir şekilde karara bağlanmıştır.

Konferansa "EKÜMENİK PATRİ" sıfatıyla katılan Fener Rum Patriği, aynı toplantıya Türkiye'yi temsilen katılan Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın yanında (tam da karşısında) bu sıfatını kullanmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil eden dışişleri yetkilileri, Türk Devletinin bütünlüğünü tehdit eden bu çirkin skandalı görmezden gelmiş, sükût ikrardan gelir sözünü tasdik eden bir tavırla sessiz kalmışlardır.

Aslında, birkaç yıl önce dönemin başbakanı Binali Yıldırım, bizzat söz konusu patriği "Ekümenik" olarak tanımlamış ve bu sözünü tashih eden bir açıklama da yapmamıştı.

Yine birkaç yıl önce, Sümela Manastırına giden Patriğe sırtında "Ekümenik Patrik" yazılı Trabzonspor forması hediye edildiğini de bu vesileyle hatırlatmak isterim.

Esasen Ekümenik patriklik müessesesi bu ülkenin tarihinde hiç de hayırla anılan bir kurum olmamıştır. Bugün İstanbul'daki Fener Rum Patrikhanesinde halen "KİN KAPISI" adı verilen bir kapı bulunmaktadır ki; bu kapı patrikhane tarafından kapalı tutulmaktadır. Patrikhane bu kapının önünde bir Türk Padişahını (günümüzde Cumhurbaşkanı) idam etmeye yemin etmiş ve bu durumun aksini ifade eden herhangi bir düzeltme veya özür bugüne kadar ifade edilmemiştir. Aslında Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın toplantıda rahatsızlık duymadığı, onayladığı Ekümenik Patriklik tam olarak budur...Rum Patriğinin bu kadar pervasız bir şekilde "Ekümenik" sıfatıyla ulusal ve uluslararası toplantılarda arzı endam etmesinin sebebi, kendisine "Yerli ve Milli" bir libas giydiren AK Parti iktidarının uyguladığı milli olmayan politikalarıdır.

Ama bu iktidar Fener Rum Patrikhanesini "EKÜMENİK" olarak tanımlamayı tercih etmekte, İstiklal Savaşının unutulmaz kişisi, yine İstiklal Madalyası sahibi Papa Eftim'in Bağımsız Türk Ortodoks Kilisesini ise yok saymıştır. Hatta malum Ergenekon ve Balyoz yargılamaları ile kriminal bir leke sürmüştür. Fener Rum Kilisesi Başpapazının söz konusu konferansa katılması skandalı hakkında kamuoyundan büyük bir tepki gelince, 19 Haziran 2024 günü Bakanlık Sözcüsü, Dışişleri Bakanlığı'nın İnternet sitesinde bir açıklama yapmıştır. Özetle:

"Fener Rum Patrikhanesi'nin, 15-16 Haziran 2024 tarihlerinde İsviçre'de düzenlenen Ukrayna Barış Zirvesi'ne devlet statüsünde katıldığı ve Sayın Bakanımızın Zirve marjında Fener Rum Patriği Bartholomeos'la resmi bir ikili görüşme yaptığı yönündeki haberler gerçeği yansıtmamaktadır. Zirve sonunda kabul edilen ve kamuoyuyla paylaşılan Ortak Bildiri'ye bilahare Fener Rum Patrikhanesi'nin isminin de imzacı olarak eklendiğine dair iddialarla ilgili olarak Zirve'nin organizatörleri İsviçre ve Ukrayna'dan izahat istenmiştir. Öte yandan, Fener

Rum Patrikhanesi'nin konumuna ilişkin devlet politikamızda herhangi bir değişiklik olmadığı da izahtan varestedir." Şeklinde bir açıklama yapılmış olmasına rağmen, İsviçre Dışişleri Bakanlığı'nın internet sitesinde yer alan bilgi ve belgeler, Fener Rum Patriği Bartholomeos'un Konferans'a "Ekümenik" unvanı ile davet edildiği ve bu sıfatla Konferans'ta yer aldığını göstermektedir. Yine konferansa ev sahipliği yapan İsviçre Dışişleri Bakanlığı'nın "Ukrayna için Barış Zirvesi'ne katılan Devletler ve Kuruluşlar" başlıklı listesinde, Fener Rum Patriği "ekümenik" olarak ifade edilmekte ve aynı listede Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Komisyonu Başkanı, AB Konseyi Başkanı, Avrupa Parlâmentosu Başkanı, Amerikan Devletleri Genel Sekreteri, AGİT Dönem Başkanı ve BM Genel Sekreterini temsilen bir Genel Sekreter Yardımcısı ile birlikte 94'üncü sırada yer almaktadır. (Listede Fener Rum Patriği ve BM için "gözlemci" kaydı düşülmüştür) Anlaşılabacağı üzere İsviçre, Türk Vatandaşı olan ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kanunlarına tabi bir din insanına Türkiye Cumhuriyeti devletinin kabul etmediği bir unvan ile siyasî bir konum yüklemiştir.

Ayrıca İsviçre Dışişleri Bakanlığı'nın internet sitesinde söz konusu Konferansla ilgili "Medya Köşesi" başlıklı bir bölümde: İsviçre, devlet veya hükümet başkanı düzeyinde 160'ın üzerinde delegasyonun davet edildiği, bunlar arasında G7, G20 üyeleri ile çok sayıda ülkenin yanı sıra AB, üç uluslararası kuruluş (BM, AGİT ve Avrupa Konseyi) ve iki dini temsilci (Vatikan ve **Konstantinopolis Ekümenik Patrikhanesi**) yer aldığı ifade edilmiştir.

Burada skandal olan ilk husus; Fener Rum Patriği'nin İstanbul yerine "Konstantinopolis" olarak adlandırılması, diğeri de "ekümenik" unvanı ile Konferansa davet edildiğinin kamuoyuna önceden açıklanmış olmasıdır. Vatikan'ın devlet statüsünde olmasının yanında Fener Rum Patrikhanesi'nin de aynı parantez içinde "Konstantinopolis Ekümenik Patrikhanesi" olarak Vatikan ile yan yana zikredilmesinin uluslararası hukuk ve ilişkiler veçhesinde ne manaya geldiği çok açıktır. Fener Rum Patriği'nin Türkiye'nin de katıldığı uluslararası bir Konferans'a Türkiye'den bağımsız olarak katılmasını, dışişleri bakanlığı ve başındaki bakan bir sorun olarak görmüyorsa neyi sorun olarak görmektedir.

Eğer söz konusu Konferans'a Ortodoks bir din insanının katılımı uygun görülmüş ise, bağımsızlığı Fener Rum Patrikhanesi tarafından da tanınmış olan Ukrayna Ortodoks Kilisesi'nin bir yetkilisi olması gerekmez miydi? Esasen yaşanan bu durum adım adım uygulanan bir planın parçası olduğunu göstermektedir. Bu planın; Fener Rum Patrikhanesi'ne bir statü kazandırmak için uluslararası arenada bir tezgâhın kurulmuş olduğu gerçeğidir.

Fener Rum Patrikhanesi Türkiye Cumhuriyeti Fatih Kaymakamlığına bağlı bir dini kurumdur. Patrik ise Türk vatandaşıdır. İdari bir kuruma bağlı olan kişilerin yurt dışında herhangi bir toplantı ya da farklı bir konuda toplantılara katılması bilgi verilmesi/ izne tabi olmasına rağmen ülkemizin dış politikasını ilgilendiren böylesi diplomatik bir konuda ilgili Devlet kurumlarımızın bilgilendirilmemesi ve izin alınmaması devlet ciddiyeti ile bağdaşmamaktadır. Eğer Ortodoks vatandaşlarını ilgilendiren bir konuda, ilgili din insanının toplantıda olması gerekiyorsa, Dışişleri Bakanlığı delegasyonunun bir mensubu olarak Konferans'ta hazır bulunabilirdi ki Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına tabi olan her bir misyon görevlisinin tabi olduğu gibi... Katılım sağlanan konferans esasen Türkiye'yi bir oldu bittiye muhatap kılmaktan ibarettir. Ciddi bir birikime sahip Türkiye'nin dış politikasını yürüten diplomatların, mevzu bu dayatma karşısında Konferans'tan anında çekilmesi gerekiyordu.

Bu bağlamda:

- 1) İsviçre'de düzenlenen Ukrayna Barış Konferansına Fener Rum Patriği Bartholomeos'un "ekümenik" sıfatıyla toplantıya katılacağından haberiniz var mıydı? Fener Rum Patriği'nin bağlı olduğu İstanbul Fatih Kaymakamlığı, konu hakkında bilgilendirilmiş midir? Kaymakamlık, söz konusu konferansa katılım hakkında Başpapaza herhangi bir izin ve yetki vermiş midir?
- 2) Fener Rum Kilisesi'nin Başpapazının ismi sanki ayrı bir devletin ya da bağımsız uluslararası bir kuruluşun temsilcisi gibi 93'üncü sırada "gözlemci" statüsü ile "Ekümenik Patrikhane, Bartholomew Patrik" isim ve sıfatları ile yer alması konusunda Türkiye Cumhuriyeti önceden bilgilendirilmiş midir? Önceden bilgilendirilme yapıldı ise niçin bu duruma itiraz edilmemiştir?
- 3) Fener Rum Patriği Bartholomeos'un "ekümenik" sıfatıyla toplantıya katılacağı konusunda dışişleri bakanlığı başta olmak üzere devletin ilgili kurumları bir araştırma yapmış mıdır? Yapılmamış ise, bu durumun görevi ihmal suçu oluşturduğunu düşünüyor musunuz? İlgili kişiler hakkında bir tahkikat başlatılmış mıdır?
- 4) Türkiye Cumhuriyeti'nde uzun süre MİT Müsteşarlığı/Başkanlığı yapmış olan ve istihbaratçı kimliğiniz ile temayüz etmiş şahsınızın hali hazırda Dışişleri Bakanı olarak İsviçre'de katıldığınız söz konusu konferansta tam da karşınızda oturan Fener Rum Kilisesi Başpapazı Bartalemeus'un orada ne amaçla bulunduğunu merak edip sordunuz mu? Sormadıysanız konudan haberdar olduğunuzu mu düşünmeliyiz?
- 5) Söz konusu şahsın mevzu konferansta sanki bir devlet başkanı gibi imza atmasının ardından, Türk kamuoyunda yükselen tepkiler sonrası sanki olan bitenden habersiz gibi Dışişleri sözcüsü 'ne bir açıklama yaptırmış olmanızdan ne anlamalıyız?
- 6) Patrik Bartholomeos, zirve sürecinde bu sıfatla Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis ile de bir görüşme yapmıştır. Bu görüşmede Heybeliada Ruhban Okulu'nun yeniden açılması konusunun ele alındığı bilgisi doğru mudur? Heybeliada Ruhban Okulu'nun yeniden açılması hakkında bir çalışma var mıdır?
- 7) Yunanistan Başbakanı Miçotakis'in önümüzdeki süreçte bu gündemle Türkiye'ye bir ziyarette bulunacağı bilgisi doğru mudur? Fener Rum Patriği Bartholomeos'un zirvede ekümenik yani Vatikan benzeri bir din devleti lideri sıfatıyla katılmasının Türkiye devleti kanunlarına göre bir suç ve ciddi bir skandal olduğunu düşünüyor musunuz?
- 8) Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre, Fatih Kaymakamlığı'na bağlı bir azınlık kilisesi olan Fener Rum Kilisesi Başpapazı Bartholomeos'un Ekümenik Patrik sıfatıyla gözlemci olması ve Barış Konferansı'nda kabul edilen karara imza atmasının kanunlarımıza göre suç teşkil etmesi karşısında adli/ idari bir süreç başlatmayı düşünüyor musunuz?
- 9) Konferansa Türkiye'yi temsilen katılırken, aynı toplantıda Fener Rum Patriğinin "EKÜMENİK PATRİ" sıfatıyla yanınızda (tam da karşınızda) katılmış olmasından herhangi bir rahatsızlık duydunuz mu? Duymuş iseniz niçin gereğini yapmadınız ve bunun özel bir sebebi var mıdır?
- 10) Bakanlık Sözcüsünün yaptığı açıklamada: Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın, Fener Rum Patriği Bartholomeos 'la resmi bir ikili görüşme yapmadığı, zirve sonunda kabul edilen ve kamuoyuyla paylaşılan Ortak Bildiri'ye bilahare Fener Rum Patrikhanesi'nin isminin de imzacı olarak eklendiğine dair iddialarla ilgili olarak Zirve'nin organizatörleri İsviçre ve Ukrayna'dan izahat istendiği ifade edilmiştir. Dışişleri bakanlığının bu açıklaması ile Türkiye Cumhuriyeti'nin teamüllere uygun bir şekilde temsil edildiğini düşünüyor musunuz?